

20
9'

Krajanské listy

Lidový týdeník věnovaný českým zájmům v Polsku.

ROČNÍK I.

Redakce a administrace: Łuck, Szewczenki 39. (skrz. poczt. 121.)

ČÍSLO 39.

Ing. Alois Knotek:

Otevřený list.

Živel český na Volyni už od přírody chová v sobě jádro zdravé, v němž klíčí chuť ku práci, touha po vzdělání; uvažuje a přemýšlí. Náš český život na Volyni je vyložený jako na dlani. Nemáme v sobě ničeho tajemného, neurčitého nebo neupřímného. Dobře známe, že jsme loyálními občany republiky polské, které si vážíme. Nepomlouváme. Nekritisujeme a ani nepolitikuje- me. Pracujeme k jejímu blahobytu. Život náš odráží se jako hladina čisté vody. Staráme se o pšenici, chmel, obilí, ovoce, řepu, dobytek a koně. Ochoťně a rádi platíme daně a skládáme na oltář naší nové vlasti veškeré oběti docela nezištně. Naším cílem jako menšiny s českou mateřskou řečí, je kráčet cestou, která by vedla k trvalému

pokoji a míru

ku všeobecnému blahobytu a síle Volyně a celé republiky polské. Známe tedy dokonale naše povinnosti. Z té příčiny pokorně očekáváme, že za své dobré vlastnosti budeme také oceněni. Jsou povinnosti a jsou práva.

Našinci jako lid dobré vůle, smýšlející a citící, s celým přesvědčením uznává, že zákon konstituční ze dne 23. dubna 1935 (Dz. U. R. P. № 30 poz. 227) jest základním kamenem všeho našeho života. Díl I. „Republika

polská“ obsahuje deset paragrafů, které jsou pro naši menšinu „chlebem vezdejším“, fundamentem bytí a povinností. Podle těch deseti základních paragrafů žijeme a v nich nalzáme svoje práva, která nám náležejí. § 1.

dent Republiky.

2.) Na něm spočívá odpovědnost před Bohem a historií za osudy státu.

3.) Jeho hlavní povinností je starost o dobro státu, obranná pohotovost a postavení mezi národy.

život.

2.) Stát zajišťuje mu svobodný vývin a když to všeobecné dobro vynáhá, dává mu směr anebo normuje jeho podmínky.

3.) Stát povolává samosprávu místní a hospodářskou pracovní při vykonávání úloh života hromadného.

§ 5.

1.) Tvůrčí síla jednotlivce jest základem života hromadného.

2.) Stát zaručuje obyvatelstvu možnost rozvoje jejich hodnot osobních zároveň volnost svědomí, slova a shromáždění.

3.) Hranicí těchto volností je dobro všeobecné.

§ 6.

Obyvatelstvo je státu věrno aby poctivě poznalo všechny povinnosti občanů.

§ 7.

1.) Hodnota práce a zásluh obyvatele pro obecné dobro, měřené budou jeho oprávnění na záležitosti veřejné.

2.) Ani původ, ani vyznání, ani národnost nemohou býti původem ohraničení těch práv.

§ 8.

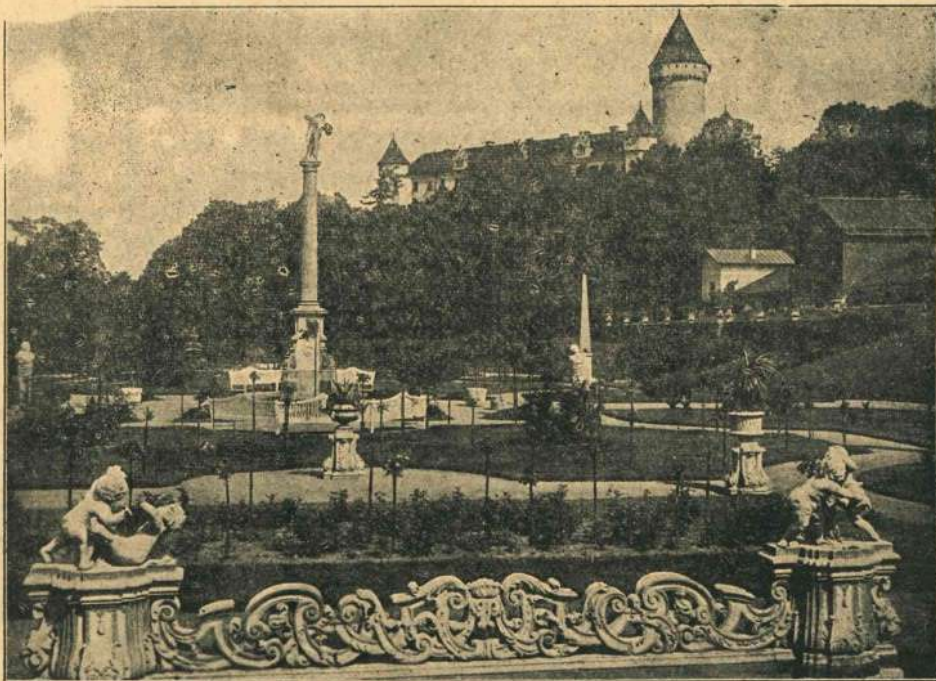
1.) Práce je základem, rozvojem a mocí republiky.

2.) Stát rozšiřuje péči nad prací a vede dozor nad jejími podmínkami.

§ 9.

Stát touží ku spojení všeho obyvatelstva v harmonický celek pro všeobecné dobro.

(Pokračování na str. 6.)

Zámek Konopiště v Čechách; místo, kde za světové války vyjednávali vládcové Německa a Rakousko-Uherska. V nynějším 1938 roku akové místo se nacházelo v Berchtesgadenu a Mnichově.

1.) Stát polský je společným dobrem všech obyvatelů.

2.) Vzkříšený válkou a obětí nejlepších synů svých, má být historickým odkazem z pokolení na pokolení.

3.) Každé pokolení je povinno vlastní prací vzrůstat sílu a moc státu.

4.) Za vyplnění těch povinností odpovídá před potomstvem svou ctí a svým jménem.

§ 2.

1.) Na čele státu stojí Presi-

4.) V Jeho osobě soustřeďuje se jednotná a nedělitelná vláda státní

§ 3.

1.) Orgány státu pozůstávající pod vrchní správou Prezidenta Republiky jsou: vláda, sněm, obranné síly, soudy a státní kontrola.

2.) Jejich hlavní úlohou jest sloužiti republice.

§ 4.

1.) V rámci státu a při jeho pomoci tvoří se společenský

H. Sienkiewicz:

Sup a sokol.

Letí si loupežný sup, letí, konečně usedá uprostřed skal, u sokolího hnízda a začíná krákat na sokola:

„Ve jménu mých práv, po-

„A proč ti záleží na mé záhubě?“

„Jaká to hloupá otázka, a jaký nedostatek vzdělání! Je mi těsno v rodném hnízdě, tedy

tvoje býti. A za třetí — zpíváš jiným hlasem než já a ne miluješ mne.“

„Mluvíš-li o mém hlase, je takový, jaký mi jej Bůh dal. a mé city? Zač tě mám milovat?“

„Na tom nezáleží, Vím jen, že mám právo zabít a sežrat každého, kdo mne nemiluje.“

„Tedy kdybys tě miloval, nezabil bys mne?“

„Ach, kdybys mne miloval, dal bys mi dobrovolně své hnízdo a rovněž dobrovolně bys se dal sežrat, aby se moje osoba mohla trochu zaokrouhlit a ztloustnout.“

„Tedy nijak bych neunikl záhubě?“

„Ovšem, že ne. Ale smrt jako dobrovolná oběť přinesla by ti větší čest.“

Chvilku ticho... „Co má být, stane se...“ praví posleze sokol. „Ale řekni mi také, můj drahý, kdo tě naučil takhle usuzovat?“ Když to sup zaslechl, pozvedl hlavu a řekl s velikou pýchou: „Hlupáčku, copak nevíš, že jsem byl dvě léta na vychování v zoologické zahradě v Berlíně?“

„Tak...“ praví sokol. „Nu pak moje nádeje tkví jen v Bohu a trochu také — v mém zobáku.“

Ještě před týdnem se nad celou Evropou stahovala hrozivá mračna války; doufejme, že se již nevrátí...

slouchej mne!“

„Co chceš?“ táže se sokol.

„Chci tě zabít a sežrat,“ praví sup.

chci zabít tvoje, abych měl kde umístiti svoje mladší syny. Za druhé mám svou vlastní supí politiku, které překáží

otázce a Společnost Národu? S tou se již nikdo nepočítá. A tak „Drang“... neměl žádných překážek k uskutečnění svých politických plánů... Nepomohla odvaha a rozvaha českého národa (Dokončení na str. 4.)

Ve volné chvíli

Ing. Alois Knotek:

Polský Všudybyl.

(Dokončení.)

Rád zavítá do zemí, které vykazují ještě málo prostředků civilizačních i kulturních, do krajín, kde jen zřídka objeví se noha Evropana. Mízí na čas v nepřístupných džunglích, projíždí na koni nekonečnými, nezalidněnými pampami, navštíví krajiny tuleňů a mrožů, zajímá ho příroda, rostliny, zvířata i lidoznalství.

Znamení cestovatel. Všude najde něco důležitého, vážného. Na př. Sibiř není jenom zemí zeměpisnou jako Argentina nebo Montania, to je země smutných vzpomínek na dávné časy. Na mnoha místech žijí tu Poláci, potomkové vyhnanců, kteří se již nemohou vrátiti do osvobozené vlasti.

Major Lepecký díval se na

Sibiř okem zaroseným. Vzpomínal na svého velikého vůdce maršála Josefa Pilsudského, který tu ve vyhnanství přebýval v letech 1887—1892. Popis Sibiře podivně člověka dojmá, tu dávná Siberje, kde se jen proklínalo a trpělo, a nyní Sibiř komunistická, země ta se za nedlouho může státi eldorádem vystěhovalců.

Major Lepecký šel po stopách svého velitele a navštívil po řadě tří města, v nich maršálek Pilsudský žil. Byl to Irkutsk, vzdálený od Moskvy jenom pět dní a pět nocí jízdy po železnici, potom Kireňsk a konečně vesnice Tunka, již na samých hranicích Mongolska.

Ve vzpomínkách lidu našel mladíka vysoké postavy a buj-

ných kadeří, který v těch místech trpěl, ale vždy se vzdo-rem v očích.

Major Lepecký je úžasně pracovitý člověk. Mluví se o něm, že nedovede usnouti. Stále píše, zase cestuje a zase píše o tom, co v dalekých zemích viděl a prožil. Mimo to ještě zastává důležitý a odpovědný úřad jako ředitel kanceláře rady ministrů.

Jeho relace z cestopisů po cizích zemích svědčí, že pomalu ale jistě nastupuje sblížení národů na poli kulturním. Major Lepecký pracuje ku vznešenému cíli, aby vzdálení a blízci setkávali se na poli vzdělanosti, která náleží stejnou měrou všem národům a všem lidem dobré vůle.

Josef V. Sládek:

Rodné brázdy v šir i v dál...

Rodné brázdy v šir i v dál, co mi vás jen Pán Bůh přál, co se já vás naoséval, naoral!

Až té trávy neseté na mém hrobě rozkveté, či pak vy, mé rodné brázdy, budete?

Kdo tu bude u vás stát, kdo vás bude mít rád, kdo k vám přijde, rodné brázdy, zaoral!

Rodné brázdy v šir i v dál, rád bych potom z hrobu vstal říč' mu, aby jako já vás, miloval!

Josef V. Sládek:

Ne, ta moje pole...

Ne, ta moje pole nejsou má, — jsou cizí; já je orám, vláčím, někdo mi je sklízí.

Něčí jsou mi volí, něčí je mé setí, něčí je má chata, něčí jsou mé děti.

Něčí jsou mé ruce, každá žilá v těle, jen má strast a síla, ty jsou moje celé!

Ing. Alois Knotek:

Za Václavem Zemanem.

(Osnova biografická.)

Staří životopisci zanechávají p. tomkům obrazy a děje slavných a vynikajících mužů, obestřeny světlo září, zakrývají známky jejich přirozených povah jako lidi chybných, marnivých a nedokonalých. Z elementů heroismu stavěli nadpřirozené postavy, které nebyly z tohoto světa.

Biografové nové doby volili metodu docela jinou. Snaží se celek individuální rozbiti na atomy, rozložit život podle stupňů vývoje, aby tak lépe odůvodnili mechanismus sil a jejich výslednici konání velkého člověka a přiblížili a srovnali ho s obyčejným smrtelníkem. Takový způsob jasně ukazuje přirozenost, cnosti i vady zemřelého. Každý je z kosti a krve, kdyby i svatým byl!

Nynější životopisec nové školy se snaží, aby jako bohatýr defiloval před očima čtenářů od kolébky až ku hrobu, tak jak žil a mluvil (obyčejným svým lidským hlasem při práci dni vezdejších jako každý jiný). Dnešní literatura biografická, jak vidíme, vyšla na jiné cesty a snaží se zachytit věrný obraz člověka i jeho činů! Práce taková nazývá se biografickou montáží nebo navjéním filmu života vynikajícího muže. Děj, práce, působení a všechny jiné okolnosti se fotografují, t. j. věrně opisují. Z celé řady obrázků vytínají se partie charakteristické, rozdělují podle času a tvoří se tak fotomontáž při použití různých dokladů, dopisů, vzpomínek, událostí reálných a různých vypravování osob, s nimiž nebožtík býval ve styku. Celý eloborat se potom stihuje a ozdobuje ornamenty charakteru, duševních předností a krásných společenských činů. Na doklad sebe se příslušný materiál po časopisech roztroušený, protokolární jednání ze spolků a jiné dokumenty, které vrhají jasné světlo na působení v Páru zesnulého. A celek podá věrnou podobiznu velkého našeho pivovarského průmyslníka pana Václava Zemana.

Ku životopisné práci sbírám potřebný materiál. Prosim všechny naše velectené krajany na Volyni, kteří měli přátelské styky s nebožtíkem p. Zemanem, aby mi do redakce „Krajanských Listů“ laskavě poslali svoje vzpomínky, které budou s udáním jména zasílatele v díle životopisném uveřejněny. Tm způsobem nejlépe uctíme slavnou památku nejlepšího muže mezi volyňskými krajany, který zabýval svým životem jako meteor a jasnou září ukázal, že

by ho nemiloval? Toho roku na počátku července přišel do kanceláře pivovaru, kde jsem právě sám dělal. Již se šelo a pravil svým milým, upřímným hlasem: „Přišel jsem se s vámi rozloučit, už se mi hlava točí. Kdybychom se neviděli, tak buďte s Bohem a vzpomeňte si na mne!“ —

Nyní už nežije. Duše odešla 24. srpna 1938 na věčnost. Tělo zas odpocívá tam na tichém hřbitvě v Kvasilovském, nedaleko hrobu vůdce volyňských Čechů, redaktora Perného. Nehynoucí čest památce Václava Zemana, největšího pivovarského průmyslníka na Volyni.

Naším řemeslníkům a obchodníkům.

Mnoho mluvíme o nutnosti podporování našich řemeslníků a obchodníků, čili „svůj k svému“. Tito páni však často zavírají, že se děje pravý opak. Uvedu pár příkladů.

Jeden krajan si dal krajanu sedláři udělati výjezdni postroj

(Dokončení na str. 8.)

Krajané!

Po dvou letech opět Matice obdržela povolení k pořádání mezi krajany na Volyni jedno denní sbírky ve prospěch našeho matečnického školství. Dle povolení bude sbírka provedena dne 15. října 1938.

Krajané! Správa České matice školské v Republice Polské obrací se k Vám s vřelou prosbou, abyste co nejhojnějšími dary pomohli udržeti v nezkráceném stavu všechny dosavadní matečnické školy, které nám vychovávají uvědomělé Čechy a loyální občany Polského státu.

V minulých letech krajané ze staré vlasti pomáhali Matici značnými podporami matečnické školy udržeti a přivesti je do tak dokonalého stavu, v jakém se nyní nacházejí. V dnešních neobyčejně těžkých časech, jaké naše stará vlast prožívá, nemůžeme ba ani nesměme žádati, aby naši menšinu hmotně podporovala. **Jsmo odkázáni sami na sebe. Jediné od nás záleží zda budeme mít tolik sil a prostředků, abychom svou jedinou kulturní organizací, Českou maticí školskou, před jistým úpadkem ochránili.** Jen na nás záleží zda Matice bude stavu všechny dosavadní matečnické školy udržeti a učitelům slušné pravidelné vyplácti. **Dokažme, že v těchto těžkých časech jsme na tolik silni a obětaví, že Matice plně peněžitě zabezpečíme. Semkněme se všichni jak muži tak ženy pod praporek Matice a každý dle poměrů, citu a dobré vůle obětujeme na oltář mateřštiny obnos co největší.** Mnozí se domnívají, že nyní Matice bude nucená své školy pro nedostatek prostředků zrušiti. **Dokažme, krajané, že tomu tak nebude a že dovedeme v těžkých dobách obětovati Matici tolik, aby své školy udržeti mohla.** Tímto činem postavíme v očích sousedů naši menšinu na místo, které jí právem přísluší. Příkladem mohou nám býti naši předkové, první přistěhovalci na Volyni, kteří, nehlédě na těžké začátky, dovedli bez cizí pomoci vlastním nákladem vybudovati české soukromé školství. **Dokažme, že dovedeme pokračovati ve šlepiých svých předků.**

Věnovaný obnos lze doručiti sběrateli a kde tato možnost není, dar možno zaslati Matici prostřednictvím jejího šekového účtu v P. K. O. čís. 80890, aneb poštovní složenkou na adresu: Czeska Macierz Szkolna w Łucku, skrz. poczt. 15.

Věříme, že každý seč bude moci přispěje na záchranu naší společenské kulturní věci, za což předem všem šlechetným dárcům srdečně děkuje

SPRÁVA ČESKÉ MATICE ŠKOLSKÉ
v POLSKU.

by ho nemiloval? Toho roku na počátku července přišel do kanceláře pivovaru, kde jsem právě sám dělal. Již se šelo a pravil svým milým, upřímným hlasem: „Přišel jsem se s vámi rozloučit, už se mi hlava točí. Kdybychom se neviděli, tak buďte s Bohem a vzpomeňte si na mne!“ —

Nyní už nežije. Duše odešla 24. srpna 1938 na věčnost. Tělo zas odpocívá tam na tichém hřbitvě v Kvasilovském, nedaleko hrobu vůdce volyňských Čechů, redaktora Perného. Nehynoucí čest památce Václava Zemana, největšího pivovarského průmyslníka na Volyni.

Naším řemeslníkům a obchodníkům.

Mnoho mluvíme o nutnosti podporování našich řemeslníků a obchodníků, čili „svůj k svému“. Tito páni však často zavírají, že se děje pravý opak. Uvedu pár příkladů.

Jeden krajan si dal krajanu sedláři udělati výjezdni postroj

na koně. Předem mu dal 45—zl. a potom tři léta chodil upomínat a prosit buď o návrat peněz, neb o postroj. Když se však nemohl dočkat ničeho, koupil si postroj od cizince. Krajan se však přece vypořádá a za peníze, které obdržel na zmíněný postroj mu spravil chomouty. Jinému opět tentýž krajan sedlář prodal uzdy, které obdržel k poprávce. — Jinde opět si dal krajan také krajanu udělati mlátičku a svoji zatím prodal. Mlátička na žně nebyla hotova a tak si krajan musel vypůjčiti prodanou mlátičku zpět, aby mohl vymlátit jetel, který neměl kam složit. Mlátička byla dodělána teprve v září a ač jsou tomu už dva roky, ještě k ní nedodělal klíče. Jiný krajan svěřil téměř mistru svou mlátičku k prodeji. Když na ni nebylo kupce, chtěl si ji krajan vzít domů. Ale jaké bylo jeho překvapení, když z mlátičky shledal pouze prázdný štel. Mistr totiž spravoval dvě podobné jiné mlátičky a tak chybil součástíku jedno duše

(Dokončení na str. 8.)

O TĚ NAŠÍ STARÉ VLASTI

Ing. Alois Knotek:

O naší staré vlasti.

Máme přednosti, máme nedostatky jako každý jiný národ na světě. Máme velmi smutnou historii. Čteme jí a utíráme slzy s očí. V bitvě na Bílé Hoře ztratili jsme odvěkou samostatnost. Na Staroměstském náměstí vykrvácela naše česká šlechta pod sekerou kata, naše rytířstvo. Zemanstvo z veliké části uteklo do širého světa, aby zachránilo víru otců svých. A co zbylo, vytvořilo národ jednotlivý, v němž není kastovníctví. Jdou rolníci, sedláci, řemeslníci a obchodníci. Jsou přefesoři a učitelové. Starou českou šlechtu a rytířstvo náš odvěký nepřítel krutě povraždil. Jsme národem čistě demokratickým, všichni jsou si rovni, nikde rodová privilegia!

Bílá Hora národ český neujařmila na věky, nepohřbila ho. Jedině oslabilo, on žije a bude žít věčně. A když nejšťastnější otec náš a veliký vůdce Masaryk po světové válce národ český osvobodil, udělal z něj samostatný a uedvislý stát. Ukázalo se, že jsme se mnoho nezměnili. Zůstali jsme národem kulturním, důvěřivým, spravedlivým a pracovitým. V myšlenkách i citech demokratickým. Ta jediná litost nás váže a silí.

Čech není krvelačným bojovníkem, nemá v sobě ani žilky válečného smýšlení, vojnu vždy zavrhl. Byl hubkým pacifikátorem, upřímným a uzáslábným. Jak historie učí Slované se válkám vyhýbali od nejdávnějších dob. Černhorci a Srbové bývali defenzivní, bránili se houževnatě ve skalách, v krajinách nehostinných proti přesile horů tureckých. Víme dobře, že Čechové raději platili Němcům kontribuci tři sta volů a několik set grošů míšeňských jedině z toho důvodu, aby měli pokoj a nemuseli zbrojit. A co to mělo za následek?

Metodou tou chránili mír také jiní Slované. Národ mlý, od věků otočený se třech stran dravým, nenasytným a bojovným kmenem germánským, který nevědomo odkud přišel do Evropy bránil se již po celé tisíciletí přese vše ale divů, ať ještě žije! Dať celé potoky české krve na záchranu „čistě“ rasy německé, ale nezhynul. žije!

Dějiny nás již mnohemu bodíte Masaryka. naučily. Doufáme, že už bude Příšla doba krutá, nesnesitelná, ale věří se všeobecně, že slovanská nevraživost mine, že je lepší než barbarická válka se porozumíme s mocným bratrským Němci.

Svatovítský chrám v Praze.

trským sousedem svým a odřekneme se na věky „trpkého“ pobratimství, které se změnilo na čistou, upřímnou lásku, a bychom mohli táhnouti za jeden provaz proti odvěkému nepříteli a ničiteli míru.

President Beneš dokazuje neustále, že zbraň fyzická neznamená mnoho v politice. Je to časový strašák, jelikož na světě nic netrvá věčně. Dnes padají triumfy a zítra karta „blauche“. Nejdokonalejší státník ničeho neví pro budoucnost jistého. Klade větší váhu na morální „ozbrojení“ národa. Prohlášení dr. Beneše vždy končívá slovy: „Jsme národem mírumilovným, naším heslem buď stálý mír. Jen klid zbraní dovede přinésti státům blahobyt!“

Známy polský publicista Václav Filochovský, který měl příležitost dokonale vniknouti v duši národa českého, v posledních dobách píše: Musím přiznat, obcuje po leta s Čechy, že nikdy jsem u nich nepozoroval ani nejméněho stínu bázně o budoucnost. Věřili vždy sobě a závěti svého osvo-

„U Šroubků“ v Praze schází se stále společnost, která neúnavně pracuje na sblížení polsko-českém. Jejím duševním vůdcem po řadu let je všeobecně známý a oblíbený Polák, Dr. Marian Szyjowski, profesor Karlovy university ve společnosti Dr. Josefa Bečky, bibliotekáře universitní knihovny a nadšeného čtenáře feuilletonisty Zik. Nowakowského. Vidíme Josefa Jošta, redaktora „Nár. Listů“ a člena zastupitelstva města Prahy. Klub polský v Praze je postavený na zásadách bratrské lásky mezi oběma národy.

Adam Asnyk, nadšený básník polský při návštěvě Prahy zanechal Jaroslavu Vrchlickému apokalyptické verše posvěcené ku cti krásy, „která neleká se násilí divokého davu, nežádá pomsty nad vinníky. Během věků trpěla náš jíl dost a přece z ruin povstala vždy krásnější, když božskou její isoučenost nezní temná síla.“ První sloka zní:

„Mnie topór nie powali,
chociaż rozbija głaz,
lecz kształt mój doskonały
każdy zadany raz!“

Naši staří odcházejí.

Odcházejí tiše na naše volyňské hřbitůvky, kde pod zeleným drnem dřímou svůj věčný sen. Nedostává se jim vždy patřičného ocenění, ba mnohde není ani toho českého otcenáše jimž by se krajané s nimi rozloučili.

Z našeho středu odešel v těchto dnech (21. září) upřímný Čech a obětavý pracovník na poli světové zbraně, p. Josef Vedral, hospodář v Ostrově. Zesnulý byl dobrým hudebníkem a své umění miloval nade vše. I v době dlouhé nemoci k vůli které zanechal musil účinkování s kapelou nivských hudebníků, kterou pomáhal tvořit, neoddvál se nečinností, ale všude tam, kde toho bylo třeba ochotně vypomáhal.

Tak my, divadelní ochotníci ve Vilhelmovce, vzpomínáme jeho obětavé spolupráce — hry na housle — při uspořádání obou premier divadelní hry „Na Jirovcově gruntě“. Krajně nemocen, v 52 letech konal tak dlouhé cesty k nám na zkoušky jak rovněž při našem zájezdu do Lucka dne 12. června t. r. ochotně účinkoval.

Mv, kteří jsme jej znali a kteří dovedli jsme ocenit jeho obětavost a nadšení pro dobrou věc, cítíme se zavázáni vzdát jeho památce touto cestou svůj srdečný dík a hlubokou úctu.

Buď Ti, milý kolego, tato cíti země hubinského hřbitůvku lehkou, my na Tě budeme vďak s úctou a vděčností vzpomínati.

Divadelní ochotníci, hudebníci a autor hry „Na Jirovcově gruntě.“

Sup a sokol.

(Dokončení ze str. 2.)

a se stísňeným srdcem a slzami litostí podlehl nátlaku svých „rádců.“ Jedinou útěchou v tomto smutném případě jest, že svoji rozvahou zachránil životy statisíců snad mladých lidí různých narodností a odvrátil zpuštění své země v nerovném boji. Není však vyloučeno, že „Drang nach Süden“ se nezastaví, na tomto vítězství, když padla brána Sudet a další cesta jest otevřená. Ještě dobře že Drang má čtyři strany světové. Stojí však též psáno: „Kdo s mečem zachází, od meče schází.“

Zbývá jen vzpomínka:

„Tatičku starý náš,
své dílo v troskách máš,
dobře bylo ještě s námi,
pokud byl jsi mezi námi,
trpký jest Osud náš!“

Je tomu sto let, co se Asnyk narodil. Jistě tužil, co doba přinese.

Co nového ve světě.

Druhá vláda gen. Syrového.

President republiky přijal demisi vlády a jmenoval vládu novou, která je složena takto: předseda vlády a zároveň ministr národní obrany opět arm. generál Jan Syrový;

ministr zahraničních věcí vyslanec dr. František Chvalkovský;

ministr vnitra zemský prezident Jan Černý;

ministr financí dr. Josef Kalfus;

ministr spravedlnosti, zároveň správce ministerstva pro sjednocení zákonů dr. Vladimír Fajnor;

ministr obchodu, průmyslu a živností univ. prof. dr. Imrich Karvaš;

ministr železnic, zároveň správce ministerstva pošt brigádní generál Vladimír Kajdoš;

ministr veřejných prací divišní generál Karel Husárek;

ministr zemědělství dr. Ladislav Feierabem, předseda Čsl. obilní společnosti;

ministr sociální péče, zároveň správce ministerstva veřejné výchovy primátor dr. Petr Zenkl;

ministři bez resortu: předseda traného výboru tělovýchovných organizací MUDr. Bukovský (pověřen zatímtním řízením min. školství a nár. osvěty), býv. vyslanec inž. Hugo Vavrečka a dr. Ivan Párkányi.

Vedle dvou resortních ministrů Slováků byl jmenován Slovák Tiso ministrem pro slovenské věci.

President čs. republiky **Dr. E. Beneš odstoupil.**

President čs. republiky zaslal předsedovi vlády tento vlastnoruční příspěvek:

PANE PŘEDSEDO VLÁDY:

Pohnutá tři léta mého presidentsví vyvrcholila v událostech nedávných dnů, v událostech pro nás nadměrně smutných a pro náš stát velkého dosahu. Drásaly nám všem duši, srdce, nervy i rozum. Nezlomily však ani naši víru, ani věrnost ideálům našeho lidu, národa a státu, ideálům, jejichž nositelem lid československý vždycky byl a jímž věren zůstane.

Tyto historické události změnily ovšem skoro v základech podmínky dalšího života a vývoje našeho státu. Měl jsem na tom všem tak velký podíl, že nemohu neuvažovat o tom, co v nových poměrech mám dělat já jako president republiky.

Byl jsem zvolen za okolností zcela jiných a za podmínek podstatně ochylných a nemohu to dnes přehlížet.

Poměry se změnily tak, že

by moje osoba jako osoba politika mohla být eventuálně překážkou vývoje, kterému se musí nyní náš stát přizpůsobovat zejména také s hlediska mezinárodního a vzhledem k potřebě získat rychle klid v celém našem okolí a dobrý poměr a spolupráci se sousedy.

Právě se nám podařilo ustavit vládu, která bude v nových poměrech vládou klidu a pořádku, vládou úsilí o hospodářskou a sociální rekonstrukci, vládou, hledící si především vnitřní práce, přerodu a celkové obrody. Věřím, že se jí práce bude dařit.

Sám však pokládám za nutné pro sebe z nové situace vyvodit důsledky a ze svého úřadu odstoupit. Neznáměna to opouštět svou povinnost v těžké době a nezůstat na palubě lodi v těžké bouři. Chci prostě usnadnit vnitropolitický i vněpolitický další zdravý vývoj státu a národa.

Proto skládám svůj úřad v ruce ústavních činitelů a prosím Vás, jako předsedu vlády, abyste dle předpisů ústavy zařídil vše, co je nutno.

Děkuji Vám i Vaším kolegům za všecku spolupráci a přeji Vám i všem ostatním opravdový zdar v další Vaší činnosti. Věřím pevně a hluboce, že brzy zase přijdou doby lepší, doby klidné, účinné práce a úspěchů pro nový stát a všechny náš československý lid.

Dr. Edvard Beneš v. r.

Nové národní Československo.

Známy jihoslovenský publicista, poslanec Dr. Ljubá Popovič, píše v bělehradském listě „Vreme“ v článku pod názvem „Mír“ m. j. toto:

„Jak pan Beneš, tak i Československo mají zásluhu o mír. A to tím spíše, jelikož mír pro ně znamená vedle radosti, že se vyhnuli zabíjení, ještě bolest a žal nad znetvořeným územím. Oni přinášejí oběti chybám, které jsou dílem dějin.

Ve dnech, které se podobaly našemu roku 1914, dovedli býti zmužilými pro smrt a moudrými pro život. Ztrácejí část svého historického území, ztrácejí kraje obydlené Němci. Je to těžké, ale je pro to útěcha.

Již při tvoření československého státu byli českoslovenští státníci, kteří si nepřáli, aby sudetští Němci byli pojeti do nového státu. Moudře cítili, že není dobře býti v národnostním sporu se silným sousedem a že obránci versailleského pořádku nebudou vždy ochotni k jejich obraně. Není jenom vinou Če-

skoslovenska, že tento hlas moudrosti tehdy nezvítězil.

Tyto kraje se dnes krájejí od Československa. Republika se zmenšuje teritoriálně, avšak stává se větší duchem a právem na existenci. Stává se národním státem, uvnitř jednotvárnějším a proto silnějším, podle slov samého generála Syrového. K ní po věčné časy vroucně přilne Slovensko, kalené zkouškami.

Teprve nyní vytváří se pravá československá jednota, jelikož i sami Slováci, kteří hledali jiné cesty, mohli se tentokrát přesvědčiti, že nikdo nezdvihl hlasu pro jejich neodvislost, pro jejich svobodu, ale jen pro anexi a dělení jejich území.

Ačkoli to, co se stalo, je pro Československo nesmírně těžké, tato cesta byla pro Československou republiku nejlepší. I kdyby byla bývala zahájena válečná hra a kdyby všichni spojenci byli zahájili akci, jejich pomoc by se byla projevila až nad mrtvolou Československa, nad jeho Albanií. Československo by později snad povstalo z hrobu, avšak všechny zkoušky, jež by bylo podstoupilo, neodstranily by s denního pořádku tlak rozhořčeného souseda na severu, západu a jihu.

Ozbrojený československý národ a jeho vůdcové ukázali velkou duševní sílu, když před nutností sklonili hlavy a když šetřili svých sil pro konstruktivní práci, která, jak jsme přesvědčeni, teprve nyní podá příklady, jaké lidstvo jen zřídka vidělo. Velké zkoušky jsou často počátkem velkých kroků do štěstí, bez ilusí o velikosti na hliněných nohou. Malé Dánsko teprve po ztrátě Šlesvig-Holštýnu stalo se velkým skrze štěstí a spokojenost svých občanů, a nikoli z územní velikosti, která je často kletbou.“

Oznámení.

Tímto oznamujeme, že v Ledochovce se bude obdávati posvícení dne 23. října po starém stylu.

Občané.

Přijme se obratný a spolehlivý prodáváč pro Konsumní družstvo v Moskově. Kandidát musí složit kauci buď směnkami, nebo právoplatnou smlouvou. Služné obnáší kolem 70.—zl. měsíčně. (3 proc. z obratu.) Podmínky sděli **Konsumní družstvo v Moskově, pocz. Mlynów.**

Na Kalvárii.

(Hlas „Mladého Venkova“, orgánu čs. agrární mládeže.)

„Obnažili tělo Jeho a o roucho pak Jeho metali los...“

Já sám celý svět nad zachráněným mírem, já sám celý svět, aby umlčel výčitky svědomí, tak jako tehdy jásal dav, když

naplňovala se hodina těžká na Kalvárii. I my, přibíti pod protektorátem celého světa na kříž, jsme odsouzeni, aniž připuštěno bylo slovo obhajoby. Kde zůstala spravedlnost? Kde lidskost?

Nikdo nenašel se, aby zvolal: Zadrž! Oslavování jsou zbabělci a zrádci. Na Ellysejských polích, tam ve Francii, raduje se lid, zapomínaje již, že není propast věků od doby, kdy se mísila krev naše s jeho v bojích za svobodu a samostatnost, kdy mluvil o věčné vděčnosti a přátelství. Zatím teď, zaprodán kupřívství a podlostí, jaké není ještě v dějinách, nezapomene ani, že krvácejí tam v dáli, v zemi opuštěné, raněná československá srdce.

Co trpkostí žene se na rty a co zůstává jí ještě v srdci. Naši jedinou chybu, jediným prohrěšením bylo, že jsme věřili. Ale což nestalo se již někdy každému z vás, že ranění jste bvli ve své víře, že za vše krásné, co jste ze sebe vydali, byli jste přitlačeni ke zdi — zrazení? A to se stalo i našemu národu. Ode všech opuštěn zůstal sám v hodinách těžkých.

Teď farizejský z jejich radování začíná k nám vděk za zachráněný mír a krokodilí slzy nad obětovanými. Kdyby věděli, co housu vzbuzují v nás všechna ta falešná slova, snad by se přece jen zastyděli a snad by alespoň zmlkli. Je lehké vrhnouti se na slabého, který mohl by se osamocen bránit jen za cenu vlastního vyhubení.

Ale ještě nebylo řečeno poslední slovo. My vypijeme až do dna kalich svého utrpení, ale s ním i víry, že budoucnost je naším mstitelem a naši odplatou. Teď by byla škoda každého života našich krásných a udatných lidí v bezvýsledném boji, teď třeba ušlápnutí a třeb zaprodání, musíme žít. Budeme tu jako živá výčitka největších mocných, rozšíříme řady těch, kdož tlači na jejich široké svědomí. A nerostou stromy do nebe, nekonečí život na Kalvárii.

Prvá továrna na hliník v Polsku.

V ústředním polském průmyslovém revíru zřizuje se první polská továrna na hliník s akciovým kapitálem 10 milionů zlotých. 50 procent akciového kapitálu je v polských rukou, druhých 50 procent je zahraniční majetek. Polsko dováželo doposud hliník u Německa, Francie a Anglie, a to ročně 2000 — 2500 tun.

Josef Foitík:

Těžká práce.

Že veřejná práce u nás je mimořádně těžká, o tom se už mnohokrát m'uvilo a psalo, ale přece člověk tak dlouho důvěřuje ve své síly a v úspěch, až ze svého díla, které tak slibně začal, uží hromadu troskek.

Nesčetněkrát se psalo o tom, že by měla už pominout doba vědného připomínání naší veřejnosti, že své české školství ve vlastním zájmu a z povinnosti k svým dětem si musí sama udržeti, že se nesmíme spoléhat na podpory ze staré vlasti. A hle! Letos jsme před hotovou věcí: stará vlast má tolik svých starostí a tak byla ochuzena, že bychom si ten hříb nemohli nikdy odpustit, kdybychom na ni ještě něco chtěli. A před námi stojí bronzový otazník, jak udržíme školy, na něž je třeba tolik peněz? Ze staré vlasti nesmíme nic žádat a zde nám úřady také nepomohou, v té věci už máme zkušenost. Jsme tedy odkázáni sami na sebe. To si musíme, krajané, uvědomiti, že jen my máme v rukou možnost rozhodnouti o našem bytí či nebytí. Škola je naše budoucnost, ale škola naše, česká, která učí naše děti v českém jazyce a po česky je vychovává. Pamatujme, že vzdělání je nesmrtelným majetkem, který nedokáže nic zničit a proto se snažme, abychom toto vzdělání mohli poskytnouti našim dětem v české škole.

Je zde ještě i jiný přímocný prostředek, který pomáhá udržovati naše češství a tím je tištěné slovo. Je to česká kniha a český časopis.

Zdalo by se, že zde je o nás postaráno: skoro v každé obci máme svoje knihovny, mimo toho jsou tu putovní knihovny matiční a pak — máme své časopisy, „Krajané Listy“ a „Če-ké kvítko“. Ano, máme, ale bohužel není zde všechno v pořádku. Je to bolestné a je to málo čestné, když musíme veřejně prohlásiti, že mnozí naši krajané nechápou svou povinnost a nebo spíše nedbají o to, aby tuto povinnost vykonali. Bohužel, musíme to přiznati, že máme krajanyn, kteří to považují za úplně správné, když si nechají milostivé časopisy zasílati celý rok a pak za ně neplatí. Že je několikrát administrace urmná, že jim i složenky pošle, což na tom! Pohodlí je pohodlí a redaktoři si tam hlavu suší kde vzít na papír, když ho žid nechce dát na dluh a kde vzít peníze pro sazeče v tiskárně, kteří jsou také jen lidé, chtějí jíst a musí se do něčeho obléci, neboť peří na nich neroste. Že je zde ještě také pošta, které

se musí platit za zaslání novin, berní úřady, plat za byt a konečně že redaktoři má také žaludek — kdo by na to dbal! Krajané si myslí, že redaktor je od toho, aby jen věčně dral, do všeho bušil, a e všim nebyl spokojen a konečně — pak se dal zavřít, aby se tak mohl státi národním velkým a mučedníkem. To jsou krásné názory, ale — bohužel — pro nás nemístné. Pro několik set čtenářů, kteří — nota bene — za novin nemyslí platit, nemůže být redaktor loutkou, která sebou nechá všechno dělat a která zapomene na své

lidské vlastnosti.

Toto píšeme na adresu všech těch párů odběratelů kteří při každé příležitosti se nás snaží poučovati, jak se mají dělati n'viny a při tom zapomínají na vlastní povinnost.

To jsou ty hlavní příčiny, které ztěžují tak veřejnou práci, že každý se snaží poučovati co by se mělo jak dělat, ale při tom nikdo nevzpomene na sebe, zde vykonal také svou povinnost. Platí to vždy a všude, že když chceme opravovat a poučovati, musíme začít u sebe.

Vladimír SVÁROVSKÝ a Spol.

Továrna hospodářských strojů a slevárna v Kvasilově, pošt. KWASILÓW-CZESKI, tel. Zdobunów 6. založená 1884.

VÝROBA: Brousíci stroje na pily, cirkulární pily, chladiče pro pivovary, kolářské práce, lisy cihlářské, chmelové lehké a balothové syst. Svárovský a lisy pro olejárny.

Mlátičky trýbové, pasové a s výtřasadly. Mlýny kolové, na sucháry, na mletí krve, napáječky kotlové syst. Svárovský-Šmolík, operační stoly pro veterináře syst. Svárovský, ozubená kola frézovaná, pastorky otáčecí.

Pumpy artozské syst. Svárovský, kulísové a rotační. Rezačky bubnové, rýhovací stroje na válce mlýnské. Složení mlýnských kamenů, soustruhu na dřevo a na kovy do 4 m délky, sušárny chmelové, na ovoce a zeleninu. Transmisse. Turbiny vodní. Válec pro olejárny.

Elektrické a benzolové kyslíkové sváření kovů. Opravy motorů, hospodářských a průmyslových strojů.

Odborné rýhování válců mlýnských.

Kvalitní výkon, zaručující trvalost výrobků.

Ceny mírné.

Polský hlas o polsko-českém sporu.

Nedávno zasedala ve Vršá- leté existence obnovy jeho Polska nez poměli ani na chvíli na bratry a druhy ze Slezska českého či Slezska opolského. Pama'ujeme na ně — pravil řečník, — a věříme, že jejich pobyt v hranicích státu německého nebo českého není stavem trvalým na věky.

Referát o politické situaci jak vnitřní tak i zahraniční přednesl generální tajemník polské socialistické strany, bývalý poslanec Pužak. Zabývá se problémem Těšínského Slezska, bývalý poslanec Pužak konstatoval mezi jiným, že dělníci, duševní pracovníci a sedláci po celou dobu dvaceti-

leté existence obnovy jeho Polska nez poměli ani na chvíli na bratry a druhy ze Slezska českého či Slezska opolského. Pama'ujeme na ně — pravil řečník, — a věříme, že jejich pobyt v hranicích státu německého nebo českého není stavem trvalým na věky.

řečníkovy vývoody byly pak shrnuty v resoluci, schválené Hlavní radou polské socialistické strany, která ve svých nejdůležitějších bodech uvádí m. i.: „Polská strana socialistická a s ní celé pracující Polsko, věrné svým zásadám a úsilí o svobodu národů, zdvihajíc heslo svobody Poláků ve Slezsku za Olsí, ani na chvíli nezapomíná na bratry utlačované ve Slezsku německém. Krev, prolitá třikrát ve slezských povstáních, je nezničitelným poutem mezi Polskem a celým Slezskem, a této de-

jinné pravdy nepřehluší jednostranná německá propaganda, prováděna pokrytecky na obranu zájmů Poláků, ale jenom v Československu... Hlavní rada polské socialistické strany prohláší, že otázka návratu Slezska za Olsí k Polsku musí býti vyřízena přímo mezi Polskem a Československem, bez německého prostřednictví...“

Poté byla schválena vnitropolitická resoluce; tato strana je rozhodnuta zúčastniti se voleb do samosprávních sborů, které se mají konati na volbách do seimu a senátu.

Otevřený list.

(Dokončení ze str. 1.)

§ 10.

1.) Žádná činnost nemůže se křižovati s cíly státu, které jsou obsaženy v jeho právech.

2.) V případech odporu užívá stat prostředků donucovacích.

Všecky paragrafy konstituce zachovává naše menšina svědomitě, bez odmluv a kritiky. Nedá dopustiti k vykojení. Zná konstituci do slova a proto nedá také na své práva ani přestem sáhnouti.

Žatecká chmelná zpráva.

Obchod chmelný vyvíjel se v uplynulém týdnu pod tlakem všeobecným poměrů. Bylo kupováno tu a tam, ale obraty byly omezené. Za to expedice v žatecké známkovně byla rušná, i když byla stížena nedostatkem dopravních prostředků. Ceny žateckého chmele pohybují se v rozpjetí

Kč 750.— až 1.000.— za 50 kg.

Veřejná známkovna chmele v Žatci ověřila a vyexpedovala dodnes 10.423 žoků v čisté váze 26.634 cel. centů a 50 kg žateckého chmele letošní sklizně.

Český odbor Jednoty chmelářské v Žatci.

Vysvěcení mostu mezi Rumunskem a Polskem.

Tyto dny byl slavnostně vysvěcen a otevřen most přes Dněstr na polsko-rumunské hranici u Zalesčiků. Slavnosti zúčastnili se vyšší hodnostáři bukovinské administrace v čele se sučavským místodržícím profesorem Alexianem. V čele polské delegace byl tarnopolský vojevoda Malicki a velitel pohraničního sboru generál Ostrowski. Vojevoda Malicki a místodržitel Alexianu zdůraznili ve svých projevech velký význam nového mostu pro spojení mezi historickými oblastmi Bukoviny a Halice. První most přes Dněstr byl zde postaven v r. 1887. Na počátku světové války v r. 1914 byl zbořen.

Láska a lež.

D. Gerard.

Román z doby války v šestašedesátém.

(Pokračování 10.)

„Ale“ — odvažil se k odporu Lepinski, jemuž mraz pobíhal po zádech — „dříve přece musím jeti domů sám. O tak vážném kroku musím dříve zpravit svého otce.“

„Obáváš se nad překážek s jeho strany?“ tázal se Hugo poněkud s patra.

„Překážek? O ne“ — ujišťoval jej Lepinski hned — „ale dbá přísně starých zvyků. Ostatně k čemu taký spěch?“ usmál se nervosně.

„K čemu nějakých odkladů?“

„Agata přece musí mít nové šaty — a — a vůbec...“

„Myšlíš — výbavu? O takové věci uspoř si starosti. Agatina výbava — krom šatů — jest, jak u nás zvykem, již dávno připravena. Svatební roucho nemá tu významu — dostačí výlet do Berlína ke krejčově. V příčině te není tudíž důvodu k průtahu...“

„Ale jsou přece různé formality... potřebuji listiny...“

„Piš hned domů a dostaneš je za několik neděl; dříve sotva budeš propuštěn. Musím se již zítra vrátit k pluku — a byl bych rád, aby před mým odjezdem určil se aspoň přibližně den sňatku. Musím si zabezpečiti dovolenou včas.“

Lepinski nevěděl, co odpověděti.

Měl pocit, jakoby zadrhovala se nad ním síť.

„Musím — musím promluvit s Agatou“ — vypravil po chvíli ze stěsněného hrdla.

„Učiň tak a hned mi pak řekni výsledek.“

„Jsem přesvědčen, že dá za pravdu mně.“

„Přesvědčen? Já ne. Jen s ní promluv — nejlíp hned. Pošli ti ji.“

A nečekaje ani na odpověď, mize Lepinski hleděl za ním zražen.

Rychlost a zvláštní jistota Hugonova překvapily jej nad míru.

Díval se ještě do otevřených dveří, když náhle již obívil se v nich roztomilý obraz — Agata v šatech pomněnkové barvy v zlaté záplavě ranního slunce.

„Hledáš mne?“

Otázku tuto zšeptala zpola stydlivě, zpola příjemně vzrušena.

„Já že tě hledám?“ odvětil skoro mrzutě.

„Ano — Hugo mi řekl, že se mne chceš něco zeptat.“

„Nu ano... Tvůj bratr má zas prázvláštní nápad. Myslí, že okamžitě, bez všech příprav a nutných formalit, můžeme mít svatbu, abys mohla hned se mnou odjet. Toť přece směšné! Ty přece potřebuješ také nějaký čas k přípravám, není-liž pravda?!“

Díval se na ni skoro prosebně — ale v jejích očích vyčetl něco zcela jiného nežli očekával.

Dívka se zarděla.

„Neobávej se, Bohdane — nepotřebuji mnoho času, abys mohla bych skutečně jeti hned s tebou. Ostatně, vždyť bys ani nemohl jeti sám — máš posud bolest v kolenně.“

„Ale, milá Agato, což budu-li pro-

puštěn již zítra? Kdyby se to stalo, zaslal by mně otec velice, a to právem že kamžitě nejeďu d mň.“

Nemůže ti praničeho zaslívat, zná-li důvod...“

„Vždyť nebude ani času k ušití tvých svatebních šatů!“

„V tom případě“ — pravila Agata s hrdinnou myslí, neboť přinašela zaji te velkou obět — „odhodlala bych se i k oltáři v cestovním šatě.“

Lepinski hryzl si dolní ret.

Zdálo se mu, že vyhodil již poslední trumpf.

Ale ne — nedá se porazit!

„Tvoji příliš velkomyslná, má nejdražší. Ale nutno uvážit ještě mnohé jiné okolnosti. Musím ti přeci připravit důstojné uvítání. Můj otec již dávno zamýšlel dáti dům obnoviti — nyní tím spíše to učiní, a takovou věc přece nemůžu udělati přes noc.“

„Ty sám jsi příliš velkomyslný, Bohdane. Chceš mi poskytnouti vce nežli žádám. Především toužím jen po tvém jménu a po pravu, abych se mohla tobě a jen tobě zveřejnovati. Co záleží na úpravě domu? Ne, ne, milý Bohdane, bez me ne mš odtud odjet. Promiň, ale cosi mi šeptá, že jinak bych tě ztratila...“

Lepinski upřel na ni tázavý pohled.

„Onehdy se mi zdálo o nějakém neštěstí a to nás od sebe odtrhlo. Od té doby mám neustále obavy...“

„Děť no!“

„A proto mne musíš vzít s sebou Bohdane, musíš — třeba bez svatebního roucha.“

Přitiskla se k němu — líce ohnivě rozžhavené, procebný zrak strnule upjatý...“

Bezmyšlenkovitě h'adil Lepinski kulatou rukou, vše tiskrouc jeho pravici...“

Po chvíli pravila:

Myslím, že nejvhodnějším jest den 15. září — den mých narozenin... dvacátých!“

„Ale — —“

„Máš-li však na srěch může býti svatba dříve. Já jsem připraven!“

„Také si myslím...“ odvětil s jakousi tupou odevzdaností.

„Mohu tedy říci, že jsme se ustanovili na 15. zář.“

„Tedy to řekni.“

Přisvědčil bez zdráhání, ale přemýšlel již jak by se z toho vypletl.

Věc dospěla vrcholu — děle nebylo lze čekati — nejděle do odjezdu Hugonova.

Komu však to říci?..

Agatě?... Či její otci?..

To si ještě rozmyslí. Především musí býti Hugo pryč.

S tímž napětím nervů, s jakým očekával jeho příjezd, hleděl nyní vstříc jeho odjezdu.

Nic zlého netušící rodina Agatina rozmlouvala častěji o budoucnosti své dcery.

„Němec by mně byl ovšem milejší“ — pravil hrabě téhož večera, zouvaje v ložnici své vyšívané trčky — „ale jak se věci utvářily, musíme se spokojiti, že tomu aspoň tak. Prkud neuvi-

dím Agaty státi u oltáře po boku slušného člověka, mám stále strach z nějakého neštěstí. Jen si vzpomeň, jaký strach nám nahnela svým třeštěním po vesnickém učiteli! A potom na toho hezkého lesního. Buď její srdce nebo její obraznost jsou z látky zápalné — jinak to není možné. Morální motýlek — toť naše dcera — ano, ano!“

„Nechtěla bych přísahati, že on také není takový motýlek!“ povzdychla si. „A někdy se táži sebe, bude-li to k Agatině štěstí.“

„Děťno! — smál se hrabě, náležející k šťastným lidem, kteří nepřipouštějí, že by se státi mohlo, čeho si nepřejí. „Ten jest bez poskvrny. Nemám o Agatu strachu. Jakmile bude pod čepcem, přivykne mu. Měl jsem tetu, kteráž byla právě tak vznětlivá, jako naše dítě — každý měsíc zamilována do jiného — a kroužek na prstu učinil z ní vzornou manželku! To vězí v krvi!“

Druhého dne po Hugově odjezdu přinesl hrabě tak příznivé zprávy o průběhu jednání, že vynalézavá hlava Lepinského ihned spřelá nový plán.

Bude-li propuštěn před 15. zářím, pomůže si telegramem, ježž si sám pošle, že otec leží na úmrtním loži a tužič ještě promluvíti s ním.

Za takých okolností nemohlo by býti ani řeči o svatbě — a ostatní by od byl dopisem.

Vše záleží na tom, aby propuštění ze zajetí stalo se včas.

Mezitím konány stále přípravy k sňatku.

Z Berlína dohraveny vzorky hedvábí a umělé oranžové květy — a Agata s matkou radily se po celý den o něčem.

Ani na okamžik nebylo možno klamati se o neodvratné blízkosti obávaného dne.

Chybělo již jen deset dní, když na dešla krize.

Byla to opět zpráva, kterouž hrabě přinesl z města a jež náhle zas změnila situaci.

„Nezhývá nic jiného, než máti ještě chvíliku strpen“ — pravil též dne Lepinskému. „S yšel jsem, že ve vyjednávání nastaly nějaké obtže. Do října asi sotva budete propuštěn na svobodu. Kdybyste tedy chtěli podniknouti svatební cestu, mohli byste ji vyk n tí naneivš kolem prku.“

„Jest ta zpráva zaručen?“ ptal se Lepinski rychle.

„Ovšem, sdělil mi to sám generál Kris.“

Lepinský uchýlil se stranou. Potřeboval trochu k'idu, aby mohl uvažovati o svém postavení.

Co mohlo jej nyní zachrániti?

Nic, krom útěku — ale překáželo mu čestné slovo, ježž dal s lehkým srdcem.

Ovšem, nemusil by ani nyní říci pravdy úplně, nýbrž jen tolik, kolik bylo třeba k dosažení účelu.

K tomu naskytla se mu příležitost. Po celý trappný den hledal nějakou záminku marně — konečně naskytla se z čista jasna sama.

Podzimní dešť omýval okna malého salonku, v němž Agata a Lepinski seděli sami.

(Pokračování přístě.)

Česko-polské styky.

(Pokračování.)

O česko-polských stycích napsala svého času česká spisovatelka Marie Calma zajímavý článek:

„Redaktor revue *«Świat Słowiański»* z Krakova, dr. Koneczny psal v roce 1912 mému choti dr. Fr. Veselému: »Na Čechů záleží mi nejvíce, poněvadž vim s úplnou jistotou, že budoucnost Slovanstva nezávisí na poměrech rusko-polských, nýbrž rozhodně na česko-polských a výhradně na nich. Proto jsem odhodlaný čechofil a širším čechofilství v Polsku.«

A dále píše: „Zajedte na podzim do Krakova, vemte sebou asi 10 pánů, poslance a publicisty a zadržte si zde v Krakově vlidné rozpravy v soukromém kruhu, abychom prozkoumali všechno, co teď Poláka a Čecha dělí a jaké prostředky zařídí proti tomu? Kdybyste, velevážený pane, zařídili takový výlet na 7 až 10 dnů, získáte sobě velikých zásluh o sblížení česko-polské. To by byl pokrok... Kdyby Milostivá prodlela jednu zimu v Krakově, působila by svým osobním vlivem společenským více než tucet článků v novinách. Jaký to nechal by se zaříditi česko-polský salon! Význam jeho nebyl by menší, než kdysi

salon Honoraty Zapové... A účel by byl krásný, radostný a prospěšný současně.“ Tato slova po letech řečená mohla by být pobídkou těm, kdo nás dnes zastupují v svobodné Polsce. Já však chci ukázat, jak dr. Koneczny přes své čechofilství a přátelství k nám, měl k některým našim názorům a cílům daleko.

Na příklad v témže roku 1912 v roce sokolského sletu, kdy jsme si uvědomovali, co síly z jednotnosti sokolské přísti — a kdy někteří Poláci upřímně se zlobili na neúčast polského Sokola na sletu, ohlášenou v poslední chvíli — nechápal dr. Koneczny význam sletu pro nás a pro sjednocení Slovanstva a považoval jej za jakousi apoteosu sokolského stejnokroje, bez ohledu na ideu svobody, nebo jakékoli ideu vůbec. Nevim, zdali ho přesvědčily plamenné články dr. Fr. Veselého v *«Pozoru»* a *«Samostatnosti»* o významu Sokola, jisté však doba válečná i poválečná usvědčila ho z bludu.

A takových neporozumění bývalo v našich rozpravách vce. Varšavští nám vyčítali, že lme k Rusku, že s nimi nesdílime odpor k Rusům, ačkoliv ni-

kteřak s námi nesdíleli odpor k rakouskému Němctví.

Z Poláků z pod tří záborů poznala jsem tenkrát jen rakouské a ruské. Na štěstí Varšavu dřív než Halíč a na štěstí z Halíče nejdřív dr. Koneczného, s kterým přes různost postupů spojovací bylo možno přece jen se domluvit.

V té době všimli si slovanské otázky v celém světě. Věnovala se jí velká pozornost v Berlíně i ve francouzských časopisech. V Anglii vycházela *«The Russian Review»*, která si nevšímala jen ruských záležitostí a chystala se *«The European Review a Survey Nationality»* za redakce W. Seton Watsona, osobně nám známého z pobytu v Luhačovicích a na Moravě; ve Vídni vycházely Slepánkovy *«Slavische Monatshefte»*.

Stejně starali se tenkrát Maďarí o dobré svoje styky s Poláky a mařili dobré jejich styky s námi. Zajímavé bylo, jak posměšně odmítal *«Świat Słowiański»* tyto maďarofilské námluvy Poláků:

„Je na čase zbavit se předsudku, že pro Poláka se nehodí, aby se zajímal slovanskými věcmi. Nelíbí se to Maďarům, protože to považují pro sebe za škodlivé a od polských vlastenců žádají, abychom milovali Maďarů víc než Polku. Samozřejmě. Tisk židovský a na židech závislý udává tón na obou stranách Karpat, v obou zemích, kde se uskutečňuje před našimi zraky idea Sionu. Nepochybueme, že haličský a maďarský žid jsou opravdu dva bratanki.“

«Świat Słowiański» uvažoval v letech předválečných o všech změnách, jež by mohly nastat, a sledovat politiku skutečného zisku, spočívající na účelnosti výměny a vzájemných úsluh. Říkal určitě, že by volná Polska nesměla dopustit, aby se rozrostl prusácký duch v mezinárodní politice a že by toho dosáhla jedině tím, kdyby českému národu zajistila hlasu v politice střední Evropy. Zdůrazňoval, že obě mocnosti, Češi i Poláci, byli by jeden druhému ochrannou zdí před nejedním nebezpečím a v evropské politice nejednou by si vypomohli, doplňující se vzájemně, že takto spojení tvořili by silu a že vesměra politiku nepřátel snažila by se pak o neshodu mezi nimi.

Dr. Koneczny ve všech článcích, dopisech a hovorech bil se pro společný politický program česko-polský. Považoval za těžký hřích Čechů i Poláků, že takového programu není a že se mluví stále jen neúčelně o tom, co je děli a omílají se staré i nové neshody podružného rázu. —

Tento přehled minula leccos nám osvětluje. Vidíme, že pocit spravedlivého odhadu je politice neznám, že být dobrým diplomatem znamená využití slabosti odpárcova a že všechny neshody jsou vlastně bojem o moc a nadvládu. Popírat ji, nebo přezírat mlčením, považuje se za nepřátelství.

Naším řemeslníkům a obchodníkům.

výbiral z třetí mlátičky.

A pak máme k takovým řemeslníkům jít se svou prací?

Nasí mistři umějí dělat solidně, jenom že někdy nedovedou držeti slovo a tím ztrácejí práci.

A naši obchodníci?

Ne sou t k é v mnoha případech o nic lepší. Stačí, uvedou-li tento případ.

V sousední vsi tři krajané kupují bílý prosyondík v Dubně. Soused měl k prodeji větší množství ječmene.

Chťel jej prodat zmíněným krajanům, ale nešešli se na cenu. Koupil jej žid o 30 gr. na q draž, což při větším množství obilí tvořilo úctyhodný peníz.

Tito krajané koupili ječmen od žida a dali mu vydělat ještě 20 gr na q.

Ovšem, židovi — krajanu vš k nemohl dát ani tu cenu, kterou mu dal žid.

To jsou smutná fakta, která mluví sama za sebe.

..J.“

PROČ JI MUŽI OBDIVUJÍ?

Protože si nechala udělati trvalou ondulaci u českého kadeřníka

Miroslava MAZÁNKA

V ZDOLBUNOVĚ,

který ma dva aparáty na velké i drobné loky.

Ceny od 4.— do 7.— zl.

Přijďte ještě dnes!

ČESKÝ OBCHOD

se střížním a galanterním zbožím

Kanefasy, purpury, zástěry, prádlo, šatové atky a jiné.
Barvy trvalé! Ceny stále!

Vše v nejlepší jakosti u firmy

V. VOLANSKÝ

Zdolbunov, ul. Narutowicza 6.

Skodlivý tlak postroje u koní.

Tlačí-li postroj u koní, jest účelno dáti na bolavá místa jako studený obklad několikrát složený čistý ručník nebo hadr, který se udržuje poléváním studenou vodou nebo roztokem octanu hlinitého ve vlhkosti. Nepodaří-li se tímto způsobem odstraniti zánět během 24 hodin, užívá se vlažného obkladu a pomáhá se lehkou masáží. Když však rána hnísá, nesmí se třít, neboť tím by se hnís v pleťivu rozšířil a nastalo by zhoršení.

Rány při nátlaku postroje na záhřívce obyčejně velmi lehce hnísají a často se tvoří také píštěly. Aby tomu bylo

na přístě zabráněno, musí sedlo u jezdeckých koní dobře přilehati, koně jest bedlivě osedlati a dokud je ještě příliš citlivý, musí býti dotyčná místa při vyjížděce ponechána dutá tím způsobem, že se z podložené příkrývky vystřihnou anebo že se odstraní částečně polštářováním sedla nebo chomoutu

Kachny zanášejí vejce ze vsí drůbeže nejvíce.

Obyčejně snášejí kachna vejce v noci nebo z rána, a proto jest ustáleným zvykem chovatelů, že kachny vypouštějí z chlévků teprve po desáté hodině, až kachna snese vajíčko. Ale i přes to zanesou kachny dosti vajec po okolí, a to

je škoda pro chovatele. Aby se kachny odnaučily zanášeti vaječ, používá se více prostředků; tak na př. ponechá se kachna po celý den zavřená a k večeru se teprve vypustí na vodu, a hle, sotva vyšla, „šupsí“ vejce je na dně potoka.

Proto radím: než kachnu z chlévka vypustíte, ohleďte ji! Nemá-li vajíčka, darmo jí doma držet. Kachnu, která má vajíčko, nesmíte vypustiti. Jestli pak příliš dlouho otálí se snesením vajíčka nedávejte jí žádné žrádlo, ale hojně vody. Snese-li, pak jí dejte řádně nažrat. Bude-li se to tak několikrát opakovat, zvykne si kachna snášeti vejce v chlévě a nebude je roznášeti po okolí.

Místnosti páchnoucí stuchlinou,

jak spíže, sklepy a podobné, napřed se řádně vyčistí, vyvětrají, pak se dobře uzavrou okna a dveře, postaví se do nich plechová nádoba se žhavým uhlím dřevěným, na které nasype se hrst mleté síry. Nádoba ponechá se v místnosti den a noc, načež se místnost důkladně vybělí čerstvě hašeným vápennem a řádně vyvětrá. Takto se každá místnost zbaví nepříjemně pachnoucí a nezdravé stuchliny.

Rezavé matky na šrouby, které sedí tak pevně, že jimi nemůžeme pohnout, uvolníme, jestliže na ně nekapneme trochu terpentýnového oleje a necháme jej vsáknout. Po několika minutách několikrát zdo-la zaklepeme proti šroubu a tak šroub obyčejně bez obtíží uvolníme.

Žena a domov

Dovedete těžit z malých nepřijemností?

Pod tímto nápisem uvádí francouzský časopis žánr pro ženy.

Když jsem byla jedné mladé ženy, pro její obličej tolik září veselostí do věd-

la mně s krásným úsměvem: „Právě jsem měla automobilovou nehodu!“ Žasla jsem nad její radostí — vždyť lidé nehývají při nehodách šťastní! „Nn to dlouho co řídím autem a toto je má první nehoda. Al nejsem vinna — jeden

drožkář, který jel příliš rychle, najel zprava na můj vůz. Moje radost pochází z toho, že jsem tak výborně obstála; neměla jsem strach, byla jsem duchapřítomná, neobviňovala jsem šoféra — a měla jsem štěstí — jak vidíte, stojím před vámi v docela zdravé kůži!

Kolik věcí v životě se podobá této automobilové nehodě. Neštěstí není neštěstím, umíme-li z něho vybrat poučení, které nám chystá, a zkušenost, kterou přináší.

Znám dívku, která přišla náhle o místo. Nezoufala si, nýbrž využila volného času k zdokonalení se v angličtině, kterou dovedla, a naučila se španělsky. Za půl roku ovládla tyto dva jazyky do základů. A díky nezaměstnanosti, které dovedl dobře využít, dostala se do vývozního domu, kde je dvakrát tak placená, jako v prvém místě.

Naproti tomu však potkáváme mnoho těch, kteří v neštěstí složí ruce do klína a trápí se prostě proto a místo aby uvažovali o problémech, které jim existence staví v cestu, místo aby hledali nejlepší východisko — tráví svůj čas v nůžku. Hledají posilu vpravo

a vlevo a visí celou svou tíží na přátelích. Řekněme si, že pomoc nepřichází nikdy od druhých, ale že ji musíme hledat jen v sobě samých. Neměli bychom proklínat nynější dobu, konstatujeme-li, že jsme získali na pevnosti, energii, a jak se zlepšila naše rovnováha. Naučte se ještě vybrat v neštěstí jednu utěšující a prospěšnou stránku, a uvidíte, že budete životu rozumět.

Jak si mladé děvče dnes představuje svůj nejšťastnější den.

Z dopisu.

„Buď jsem již příliš stará, nebo ještě ne dost stará, nebo mám prý přílišné peněžní požadavky. Zkusila jsem mezitím již všechno. Učila jsem se vařit, našla jsem si příležitost k anglické konverzacii, ale jak se zdá, nikdo nepotřebuje komptořistku, která umí vařit, nebo kuchařku, která umí anglicky konversovat a byla komptořistkou. Jsem duševně úplně zničená, při životě mě drží jen naděje. Jak si představu i svou budoucnost? Veselou rozhodně ne. Nejšťastnějším dnem pro mne bude, když mi po dvaceti nedělích nezaměstnanosti přinese listonoš zprávu: Přijďte se představit, můžeme vás zaměstnat. — O'ga D., úřednice.“

Co je polibek?

Polibek byl již definován sastokrately, nikoliv však vědecky. Rostand v Cyranu uvádí polibek jako přisluhu, jež vyhledává místo uši ústa, jako tečku nad i ve levé milovatí. Vědeckou definicí polibku se pokusil sestavit anglický učenec dr. J. Oldfield. Podle něho je polibek výsledkem dvou skupin emocionálních buněčných vibrací, které se navzájem přitahují a spojují se misí v bohatý akord.

Oldfield se také vyslovuje proti zakofeněnému názoru, že polibkem se přenášejí mikroorganismy a tedy i nákazy. Výměna mikrobů, jež se při líbání děje, je prý naopak prospěšnou i zdravou.

Národní menšiny ve střední Evropě.

Lublaňské „Jutro“ vypočítává, že v Jugoslaviji žije přibližně milion členů národních menšin, na 400 tisíc Němců a Maďarů. V Itálii jest 600 tisíc Jihoslovanů (Slovinců a Chorvatů), v Maďarsku 80 tisíc Jihoslovanů, v Německu 160 tisíc lužických Srbů a 120 tisíc Slovinců a Chorvatů (z někdejšího Rakouska).

REKLAMA JE HYBNOU PÁKOU OBCHODU.

Všichni kupujeme u firmy G. VUGMEJSTER, ROVNO ul. 3-Maja 129.

Peněvadž všechny větší textilní továrny zřídily u firmy G. VUGMEJSTER své komisionní sklady a jmenovitě:

- 1) Továrna soukenného zboží F. Rabinowitz & Synové — Bělsko.
- 2) Továrna soukenného zboží H. Landsberg, Akc. Sp.
- 3) Továrna výrobků hedvábných Edvard Babiacki i Ska.
- 4) Továrna vlněného a kamgarového zboží P. Grzegowski & Sp.

Na skladě stále obrovský výběr nejnovějších výrobků těchto továren a rovněž výrobků ŽIRARDOVSKÝCH závodů jako: plátina lněná a bavlněná, brezenty a j.

Ceny tovární — bez smlouvání!

Vlněné látky na paleta a mužské úbory od 5.— zl. za metr. Mimo toho na skladě G. Vugmejstra je stálý výběr kožesin a hotových kožesinových facon, a to: pížmových, fokových, hříběcích, teletinových, krtkových, murmových a j.

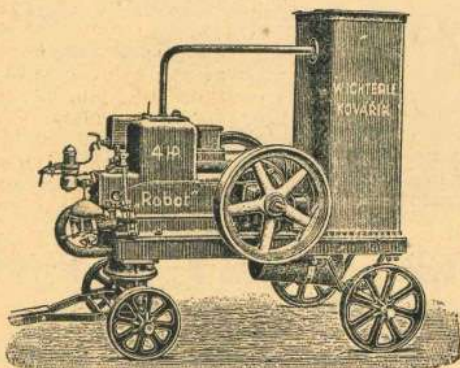
Ceny nejnižší!

TOVÁRNA A SKLAD HOSPODÁŘSKÝCH A MLÝNSKÝCH STROJŮ BRATŘI POSPÍŠILOVÉ

Telefon: č. 66.

ZDOLBUNOV.

Generální zastupitelství továren: WICHTERLE & KOVÁŘÍK v Prostějově.

DOBŘÝ HOSPODÁŘ CHCE DOKONALÝ STROJ.

A dokonalý stroj vyrobí továrna, která má zkušenosti. Máme zkušenosti, máme tradici. Vyrábíme hospodářské stroje již 60 let a jsme největšími továrnami na hospodářské stroje v celé ČSR. Jdeme v čele pokroku a tvoříme stále nové a vždy dokonalejší typy všech hospodářských strojů-takové, které pracují levněji, rychleji a přesněji. Využijte našich zkušeností. Hospodařte s našimi stroji. Naše dobré jméno a již 60 let naši práce v tomto oboru jsou Vám zárukou, že stroj bude dobrý, spolehlivý a že vydrží. Ne deseti, ale statisíce hospodářů skoro z celé Evropy Vám dosvědčí, že

kdo stroj WIKOV volí, sklízí zlato s polí.

Naše stroje jsou svědomitě vyrobeny — z těch nejlepších surovin. Každý stroj před odesláním z továrny jest důkladně přezkoušen a kontrolován.

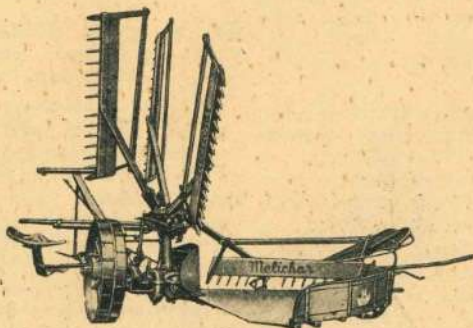
OZNAMUJEME: Nové zásilky všech typů motorů a mlátiček dosly z Československa. Zajistěte si proto i Vy, náš český hospodáři — náš český výrobek, který bude Vaší chloubou.

! Nekupujte, pokud jste se neinformoval u nás a nechybíte!

ČESKÉ HOSPODÁŘSKÉ DRUŽSTVO v ROVNĚ (CZESKA SPÓLDZIELNIA ROLNICZO-HANDLOWA w RÓWNEM)

UL. 3-go MAJA 159.

TELEF. 533.

n a b í z í

MELICHAROVY z Brandýsa n./L. (Československo)

SECÍ STROJE lžíčkové, trýbkové a kombinované
ROZMETADLA na umělá hnojiva, různé šítky
SECÍ STROJE na semínko 1 konné 3-4 metrové.
OBILNÍ ŽACÍ STROJE v olejové lázni
TRAVNÍ ŽACÍ STROJE v olejové lázni

a také:

Mlátičky, žentoury, mlýnky, pluhy, kultivátory, pařáky, pastorky,
a jiné stroje a nářadí výroby místní i zahraniční.

UMĚLÁ HNOJIVA: dusíkatá, fosforová a draselnatá.

Sklady: v Rovně ul. 3 go Maja Nr 149., v Zdolbunové ul. Narutowicza Nr 8. (u pp. Otmara a Kloučka),
ve Volkově (u p. VI. Mráčka), v Kvasilově (u p. VI. Náhlovského.)

Celé Volyni jsou známa
nejchutnější piva
z parostrojního pivovaru
V. ZEMANA

v Lucku

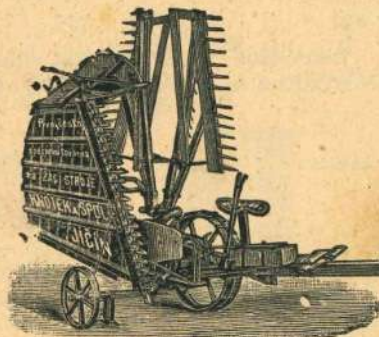
Specialita pivovaru

„SAKURA“

Doporučuj všude
tohoto českého podniku
znamenitý mok.

NAVŠTIVTE NÁS A JISTĚ DOBŘE KOUPITE
neboť

Knotkovy žací a mláticí stroje jsou a zůstanou
nejlepší!

Dodá je stará,
solidní česká
firma

INSERUJTE U NÁS

ČESKÝ VELKOOBCHOD

se střížním a galanterním zbožím.

Kanařasy, prádlo, zboží trikotové,
zástěry, purpury a jiné.

Barvy trvalé Ceny stálé!

Vše v nejlepší jakosti a nejlevněji dostanete u firmy

JAN ANDRŠ

LUCK, ul. Jagiellońska č. 42.
Filie AL. B. Chrobrego č. 3.

RUDOLF JOZEF a spol.,
v ZDOLBUNOVĚ, ul. Kościelna č. 44.

Mimo KNOTKOVÝCH strojů máme stále na skladě:
LORENZOVI motocykly, kopačky NOVÝ IDEAL, SECÍ stroje,
pat. VYLUŠŤOVAČI jetele a všechny jiné prvotřídní hosp.
stroje se zárukou.

Krajanské listy, týdeník československého lidu v Polsku. Vydavatel a šéfredaktor Josef Foitík, Luck. Tiskem vlastním.
Předplatné v Polsku: ročně zl. 10.—, na půl roku zl. 5.—. Do Ameriky zl. 15.—, ročně. Ceny oznámení: celá strana zl. 120.—,
půl strany zl. 60.—, čtvrt strany zl. 30.—. Drobná oznámení 10. gr. za slovo.

Odpovědný redaktor: Josef Rejzek.

Drukárna Józefa Foitíka, Luck